

Kapitel I.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad der kan være Genstand for Forfatterretten, afviger Lovforslaget ikke væsentlig fra den gældende Ret og fremmede Love. I den portugisiske Civilkodels af 1ste Juli 1887 Art. 575 og det russiske Censurreglement af 1886, hvilke ogsaa indeholde Regler om Forfatterretten, findes særlige Forskrifter om private Breve. Det er imidlertid fundet rigtigt i Overensstemmelse med alle nyere egentlige Forfatterretlove ikke i Lovforslaget at optage særlige Regler herom. Brevskriveren vil herefter dels i Henhold til den almindelige Regel i § 1 være beskyttet mod Offentliggørelse, naar Brevet efter sit Indhold er at anse som et selvstændigt Værk, dels i Henhold til Straffelovens § 200, for saa vidt Offentliggørelsen vilde være en Krænkelser af Privatlivets Fred. For saa vidt videre gaaende Regler maatte anses ondfelige, have de i alt Fald intet at skaffe med en Lov om Forfatterretten. Særlig vilde Optagelsen af et almindeligt Forbud mod Offentliggørelse af private Breve haade i sig selv være uheldig, idet dette vilde føre for vidt, og det vilde navnlig ogsaa friste til urigtige Fortolkninger af Lovens Bestemmelser om, hvad der i det hele er Genstand for Forfatterret.

Derimod gaar Lovforslaget bethdelig videre end den gældende Ret med Hensyn til Spørgsmaalet om Forfatterrettens Indhold. Dels hjemler det en videre gaaende Eneret til Mangfoldiggørelse (Afskrivning), dels gives der Forfatteren en begrænset Eneret til at lade sit Værk oplæse og komponisten Eneret til offentlig Udførelse — ikke blot ved dramatisk-musikalske Værker. Endelig gives en videre gaaende Beskyttelse mod Oversættelser.

Det er Lovens Princip, at enhver Form af Offentliggørelse inden for en vis Tidsgrense er Forfatteren forbeholdt; dette er ogsaa de fleste nyere Loves Standpunkt, medens den gældende Ret kun hjemler Eneret til visse Arter af Offentliggørelse.

Forfatterens Eneret til Oplæsning hører til de Retfærdighedskrav, som den nyere Rettsvidenskab med Enstemmighed har opstillet. At Retten kun foreslaas indrømmet i 3 Aar, jfr. § 24, er begrundet i, at der savnes tilstrækkelig Erfaring for, om Indrømmelse af en videre gaaende Ret ikke vilde kunne blive til Skade for den almene Oplysning, medens den økonomiske Interesse for Forfatteren visnok væsentlig knytter sig til den første Tid efter Værkets Offentliggørelse og derfor maa anses fyldestgjort ved Reglen i § 24.

Det er allerede ovenfor bemærket, at Indrømmelse af en almindelig Beskyttelse mod Oversættelser i mindst 10 Aar er en Betingelse for Tiltrædelsen til Bernerkonventionen af 1886. En hertil sigtende Regel er derfor optagen i Lovforslagets § 4. Her er endvidere foruden en Bestemmelse svarende til Lov af 24de Maj 1879 § 1, der selvfølgelig maa bibeholdes¹⁾, optaget en Regel, hvorefter Forfatteren, naar et Værk samtidig eller dog i Løbet af et Aar er udkommet paa flere Sprog, har Eneret til Oversættelse i disse Sprog. Ved denne Bestemmelse gøres et væsentligt Skridt til Gennemførelsen af den Tanke, at Oversættelsesretten er en naturlig Bestanddel af Forfatterretten²⁾ og derfor begrebsmæssig burde nyde samme Beskyttelse som andre Sider af denne, en Fordring, som den nyere Rettsvidenskab med Bestemthed hævdter. At indskrænke Reglen til kun at gælde, hvor Offentliggørelsen i de flere Sprog sker samtidig, vilde imidlertid være ubilligt mod Forfatteren. Der vilde herved udøves et unaturligt Pres paa ham, idet han for at sikre sig Eneret til Oversættelse maatte vente med Værkets Udgivelse, indtil alle Oversættelserne vare færdige, hvilket i mange Tilfælde vilde gøre den tilfattede Beskyttelse ganske illusorisk, allerede fordi en absolut Samtidighed i Udgivelsen vil kunne støde paa uovervindelige praktiske Vanskeligheder. At der overhovedet sættes en Frist, inden hvilken Oversættelsen skal være udkommen, for at Forfatteren kan bevare Oversættelsesretten, er ubeløkkende begrundet deri, at man bør sikre sig, at Forfatteren ikke hindrer Oversættelse til et nyt Sprog — særlig dansk — ud over en vis rimelig Tid. Derfor maa Oversættelse være frit tilladt, naar Forfatteren ikke, inden en vis Frist selv besørger en saadan. Denne Frist er i Overensstemmelse med, hvad der i 1892 vedtoges af Folketingets Udvalg, fastsat til 1 Aar, medens den i det tidligere fremsatte Forslag var sat til 10 Aar.

Enkelte fremmede Love forbeholde særlig Forfatteren Oversættelsesret, naar Værket først er udkommet i et dødt Sprog, jfr. norsk Lov (1876) § 15 b og tyffe Lov af 11te Juni 1870 § 6 a³⁾, men hertil ses der ikke at være nogen rimelig Grund.

¹⁾ Da Afsættelsen af Lov af 24de Maj 1879 § 1 hverken er nøjagtig eller tydelig, er Bestemmelsen her omredigeret.

²⁾ Dette er den franske Retts Regel, jfr. Pouillet: *Traité théorique et pratique de la propriété littéraire et artistique* Nr. 533—34.

³⁾ Bestemmelserne i § 6 b og c høre paa Grund af Reglen i samme Lovs § 15 ikke herhen.